

Такі важкі багатозначні сни можуть приходити лише під лопотіння дощу за вікном. Ліза прокинулася і полегшено зітхнула, але страх не хотів її покидати. Те відчуття, коли звідусіль вода, не можна ні дихати, ні кричати про допомогу, — відчуття кінця, незавершеного завершення... Воно з'явилося одного разу, коли Ліза ще підлітком мало не потонула, і начебто притупилося з роками, аж ось цей сон... Вона знову топилася. Тільки тоді, наяву, її врятували друзі, а у снах довелося-таки зустрітися віч-на-віч із тим «заповітним» моментом усвідомлення безнадії. Після того, як уже остаточно впевнюєшся, що ні від людей, ні від Бога порятунку не буде, починаєш торкатися межі. Після страху тебе зсередини починає точити світло. А до того... Є тільки межа. І саме на ній Ліза різко розплющила очі й побачила новий день. Власне, нічого нового. Хіба що дощ тарабанив надто агресивно та маленький чорний павук оселився в кутку під стелею, ніби посланець із потойбіччя. Сівши, дівчина

намацала ногами капці, але встати так і не спромоглася. Сиділа в задумі кілька хвилин: «Дурне спить, дурне сниться». Треба було заварити каву, але йти нікуди не хотілося. Не було бажання рухатися взагалі. Так, наче хтось великими цвяхами прибив до ліжка. Загупала музика в сусідів, зацокотіли підбори в під'їзді, люди поспішали на роботу.

Сьогодні на неї чекала бібліотека. Відвідувати її доводилося декілька разів на тиждень, а більшість часу Ліза проводила вдома за старим рідним ноутбуком, писала лінивим студентам курсові та дипломні. Сама вона закінчила виш два роки тому. І втомилася. Не від навчання. Швидше, від людей. Люди з жадібними обличчями тиснули на неї звідусіль, проникали до кожної шпаринки її внутрішнього світу, мацали брудними руками все, чого могли сягнути, а погамувавши свою цікавість, ішли геть. Люди, яким легко дихалося. Без фальшивого співчуття. Без інгалятора Салметерола. Ліза не любила, коли її сприймали як хвору. А тому комфортніше почувалася серед незнайомців. А найкраще — в бібліотеці. Там, чекаючи на своє замовлення, можна спокійно спостерігати за благородною метушнею молодих аспірантів або просто малювати чортиків у блокноті...

Вона теж могла стати аспіранткою. Її батько хотів цього над усе. Він учив її боротися. «Не зупиняйся, не зважай ні на кого, піднімайся і йди. Тобі судилось велике майбутнє. Подивись лише, скільки видатних людей мали слабке здоров'я, а скільки здорових і сильних розтратили дарма своє життя. Ніколи не озирайся назад!» Але одного разу вона таки озирнулася. І побачила тільки свою хворобливу тінь, що німо теліпалася, плутаючись між справжніми успіхами інших. Побачила мізерність власних знань. Щось велике, неосяжне і справжнє було там, за прірвою. Тоді в неї стався черговий напад. Батьки не просто підтримували, а, як виявилось, весь час *тримали* її. А коли відпустили, стало страшно. Вони залишили її невелику, проте затишну квартиру в одному з найкращих районів міста, а самі оселилися неподалік у селі. Вона неодмінно мала налагодити особисте життя. Мала стати сильною, опинившись сама. Але... таки озирнулася. Відтоді до всього збайдужіла. Ліза перестала вірити у вічність. Щоправда, було в її крихкому житті декілька вічних речей, таких як, наприклад, ранковий запах кави на кухні, волосся у лазничці на кахлях чи самозакохані пики людей поза межами її «оази». Ну і, звичайно,

вірний друг — інгалятор. Самотність і тиша пасували її квартирі поза всякими феншуями.

Ну ось нарешті запахло кавою. Це перша ознака того, що день таки почався і має пройти плідно чи хоча б принести якісь емоції. Дурний сон почав потроху забуватися. Кажуть, вода має властивість очищати енергетику людини. М'які дрібненькі цівочки води пішли гуляти Лізиним тілом зверху донизу, облизували довге чорне волосся, лоскотали, заспокоювали. Вона бачила себе у великому дзеркалі. То було не просто собі дзеркало, а таке, що вміло підкреслювати деталі. Зараз воно хвалило її груди. Пругкі, мов відточені, покриті легкими хмарками піни, Бог наче посміявся над нею і навмисне наділив таким скарбом, що захований від усіх далеко, бо Ліза не пускала нікого в серце, а надто — за пазуху. Окрім кількох друзів дитинства, був чоловік, який посідав особливе місце в її житті, — Артур. Рік залицянь, два роки стосунків і півроку «за дверима». Звичайно, Артур опинився за дверима через її відлюдькувату вдачу. Одначе він уперто стукав у ті двері, сподіваючись на повернення, а потім поїхав до Швейцарії. Ліза любила дзеркало, а воно любило її. Тільки в легкому тумані лазнички вона почувалася майже щас-

ливою. Хотілось, щоб увесь час отак: купання і відпочинок. І жодного виходу назовні. І ні дурних, ні розумних. Бо одні дратують, а інші — нищать. Коли опиняєшся серед тупих невігласів, хочеться втекти. Якщо тікати нікуди, вдаєш, що невігластва не помічаєш. Коли ж потрапляєш на зуб якомусь інтелектуальному монстрові — напружено приймаєш удар, намагаючись нав'язати свої правила гри. Звичайно, можна з'їхати на жарти, та все ж не уникнути пекучого самокартання. Лізі щоразу сильніше дошкуляло незнання елементарних речей. Адже вона змалку жила, замкнувшись у собі, і набула міцного імунітету перед усім непотрібним. Навчилася блокувати потоки інформації, яка здавалась їй просто нудною. Її взагалі мало що цікавило «зовні». Інопланетянка... Ніхто не помічав цього завуальованого аутизму. Ніхто і ніколи. І лише тепер вона усвідомила, що доведеться це спокутувати.... Але найбільш небезпечними були люди хитрі. Саме ті, які могли підступно проникати в чужий туман. Такі траплялися їй часто.

Що б Ліза не одягала, виходячи з дому, — ніколи не забувала про сонцезахисні окуляри. Як влітку, так і взимку. Це була ще одна вічна річ. Ховала вона себе від світу чи світ від себе? Іноді їй таки